

Proposició de llei per a pal·liar i reduir la pobresa energètica (electricitat, aigua i gas) a la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Podemos-Podem (RE número 4.485)

PRESIDÈNCIA DE LES CORTS

La Mesa de les Corts, en la reunió del 10 de novembre de 2015, ha acordat admetre a tràmit la Proposició de llei per a pal·liar i reduir la pobresa energètica (electricitat, aigua i gas) a la Comunitat Valenciana, presentada pel Grup Parlamentari Podemos-Podem (RE número 4.485).

D'acord amb el que disposen els articles 125.2 i 95.1 del RC, se n'ordena la publicació en el *Butlletí Oficial de les Corts* i la comunicació al Consell.

Palau de les Corts
València, 10 de novembre de 2015

El president
Enric Morera i Català

A LA MESA DE LES CORTS

Antonio Montiel Márquez, síndic del Grup Parlamentari Podemos-Podem, de conformitat amb el que estableixen els articles 124 i 125 del Reglament de les Corts, presenta l'adjunta Proposició de llei per a pal·liar i reduir la pobresa energètica (electricitat, aigua i gas) a la Comunitat Valenciana.

Segons allò que s'ha disposat, acompanyem la dita proposició de llei d'antecedents i d'una exposició de motius, a fi que puga pronunciar-se la cambra.

Palau de les Corts
València, 30 d'octubre de 2015
Antonio Montiel Márquez

Antecedents

La Directiva 2009/72/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 13 de juliol de 2009, sobre normes comunes per al mercat interior de l'electricitat i per la qual es deroga la Directiva 2003/54/CE, estableix el mandat de garantir una protecció adequada als consumidors vulnerables d'energia elèctrica.

Així mateix, la Directiva 2012/27/UE del Parlament Europeu i del Consell, de 25 d'octubre de 2012, relativa a l'eficiència energètica, per la qual es modifiquen les directives 2009/125/CE i 2010/30/UE, i per la qual es deroguen les directives 2004/8/CE i 2006/32/CE, estableix que ha d'assegurar-

Proposición de ley para paliar y reducir la pobreza energética (electricidad, agua y gas) en la Comunitat Valenciana, presentada por el Grupo Parlamentario Podemos-Podem (RE número 4.485)

PRESIDENCIA DE LES CORTS

La Mesa de Les Corts, en la reunión del 10 de noviembre de 2015, ha acordado admitir a trámite la Proposición de ley para paliar y reducir la pobreza energética (electricidad, agua y gas) en la Comunitat Valenciana, presentada por el Grupo Parlamentario Podemos-Podem (RE número 4.485).

De acuerdo con lo que disponen los artículos 125.2 y 95.1 del RC, se ordena su publicación en el *Butlletí Oficial de les Corts* y su comunicación al Consell.

Palau de les Corts
Valencia, 10 de noviembre de 2015

El presidente
Enric Morera i Català

A LA MESA DE LES CORTS

Antonio Montiel Márquez, síndico del Grupo Parlamentario Podemos-Podem, de conformidad con lo establecido en los artículos 124 y 125 del Reglamento de Les Corts, presenta la adjunta Proposición de ley para paliar y reducir la pobreza energética (electricidad, agua y gas) en la Comunitat Valenciana.

Según lo dispuesto, acompañamos dicha proposición de ley de antecedentes y de una exposición de motivos, a fin de que pueda pronunciarse la cámara.

Palau de Les Corts
Valencia, 30 de octubre de 2015
Antonio Montiel Márquez

Antecedentes

La Directiva 2009/72/CE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 13 de julio de 2009, sobre normas comunes para el mercado interior de la electricidad y por la que se deroga la Directiva 2003/54/CE, establece el mandato de garantizar una protección adecuada a los consumidores vulnerables de energía eléctrica.

Asimismo, la Directiva 2012/27/UE del Parlamento Europeo y del Consejo, de 25 de octubre de 2012, relativa a la eficiencia energética, por la que se modifican las directivas 2009/125/CE y 2010/30/UE, y por la que se derogan las directivas 2004/8/CE y 2006/32/CE, establece que debe asegurarse

se que els consumidors vulnerables d'energia elèctrica tinguin accés als beneficis que suposa una major eficiència energètica.

Per la seua banda, l'article 45.1 de la Llei 24/2013, de 26 de desembre, del sector elèctric, que regula els consumidors vulnerables i el bo social, no defineix les característiques socials, de consum i poder adquisitiu per a ser considerat un consumidor vulnerable, sinó que remet a la normativa de desplegament, i aclareix que, en tot cas, se circumscriurà a persones físiques en el seu habitatge habitual.

La disposició transitòria desena, en espera que es desenvolue reglamentàriament l'article 45.1, concedeix transitòriament el dret a beneficiar-se de la tarifa del bo social a consumidors amb una potència contractada inferior a 3 kW; a consumidors de 60 anys o més que siguin pensionistes per jubilació, incapacitat permanent o viudetat que perceben les quanties mínimes; a consumidors que siguin família nombrosa, i a consumidors que tinguin tots els membres de la unitat familiar en situació de desocupació.

A pesar d'aquesta mesura i d'altres de semblants aplicades en diferents comunitats autònomes, la pobresa energètica no ha fet sinó augmentar els últims anys. A la crisi econòmica, que ha reduït el poder adquisitiu de moltes famílies, s'uneix la pujada de preus dels subministraments energètics, que no ha fet més que agreujar la situació. Mesures com el bo social elèctric o altres com el bo social d'empreses subministradores d'aigua no han tingut l'efecte esperat a l'hora de garantir el subministrament energètic per a la ciutadania i s'han mostrat ineficaços.

La ineficàcia es produeix, en gran manera, per una definició errònia dels destinataris de les ajudes. El bo social elèctric, posat en marxa el 2009, és una tarifa amb un descompte fixat pel govern sobre el preu voluntari petit consumidor (PVPC), la nova denominació de la tarifa d'últim recurs (TUR), que pretén protegir a un grup de consumidors considerats vulnerables. Dos són els problemes que té aquesta mesura: el primer és que la distribució es realitza sense tenir com a element clau la renda de les famílies. I el segon, que se sol·licita fonamentalment a través d'internet. El fet que s'aplique el bo social sense sol·licitud de renda fa que el 80 % de les sol·licituds es facen davall el criteri de tenir menys de 3 kW contractats i que un percentatge molt alt d'aquestes siguin per a habitatges de segona residència, que tenen normalment aquest tipus de contractes; és a dir, s'estan destinant recursos a les segones residències de llars no vulnerables, en compte d'als habitatges habituals de famílies vulnerables.

El fet que la sol·licitud es faa fonamentalment a través de mitjans telemàtics fa que per a les llars vulnerables s'afija una dificultat, ja que els serveis de dades són els primers elements que les famílies deixen de contractar quan tenen dificultats econòmiques. Aquesta situació és especialment palpable en analitzar els sol·licitants de bo social per a famílies nombroses, ja que són les que estan en millor situació econòmica les que estan sent perceptores de les ajudes. El canvi en la forma de sol·licitud i la intervenció dels serveis socials municipals és fonamental per a fer que aquestes mesures complesquen la finalitat per la qual s'estableixen aquestes mesures.

El resultat és que entre l'any 2009 i 2014, d'acord amb les dades de la Comissió Nacional del Mercat i la Competència, ha disminuit un 17,88 % el nombre de sol·licituds, precisament quan la crisi econòmica en les famílies ha estat més important.

que los consumidores vulnerables de energía eléctrica tengan acceso a los beneficios que supone una mayor eficiencia energética.

Por su parte, el artículo 45.1 de la Ley 24/2013, de 26 de diciembre, del sector eléctrico, que regula los consumidores vulnerables y el bono social, no define las características sociales, de consumo y poder adquisitivo para ser considerado un consumidor vulnerable, sino que remite a la normativa de desarrollo, y aclara que, en todo caso, se circunscribirá a personas físicas en su vivienda habitual.

La disposición transitoria décima, en espera de que se desarrolle reglamentariamente el artículo 45.1, concede transitoriamente el derecho a beneficiarse de la tarifa del bono social a consumidores con una potencia contratada inferior a 3 kW; a consumidores de 60 años o más que sean pensionistas por jubilación, incapacidad permanente o viudedad que perciban las cuantías mínimas; a consumidores que sean familia numerosa, y a consumidores que tengan a todos los miembros de la unidad familiar en situación de desempleo.

A pesar de esta medida y de otras similares aplicadas en diferentes comunidades autónomas, la pobreza energética no ha hecho sino aumentar en los últimos años. A la crisis económica, que ha reducido el poder adquisitivo de muchas familias, se une la subida de precios de los suministros energéticos, que no ha hecho más que agravar la situación. Medidas como el bono social eléctrico u otras como el bono social de empresas suministradoras de agua no han tenido el efecto esperado a la hora de garantizar el suministro energético para la ciudadanía y se han mostrado ineficaces.

La ineficacia se produce, en gran medida, por una definición errónea de los destinatarios de las ayudas. El bono social eléctrico, puesto en marcha en 2009, es una tarifa con un descuento fijado por el gobierno sobre el precio voluntario pequeño consumidor (PVPC), la nueva denominación de la tarifa de último recurso (TUR), que pretende proteger a un grupo de consumidores considerados vulnerables. Dos son los problemas que tiene esta medida: el primero es que la distribución se realiza sin tener como elemento clave la renta de las familias. Y el segundo, que se solicita fundamentalmente a través de internet. El hecho de que se aplique el bono social sin solicitud de renta hace que el 80 % de las solicitudes se hagan bajo el criterio de tener menos de 3 kW contratados y que un porcentaje muy alto de éstas sean para viviendas de segunda residencia, que tienen normalmente este tipo de contratos; es decir, se están destinando recursos a las segundas residencias de hogares no vulnerables, en lugar de a las viviendas habituales de familias vulnerables.

El hecho de que la solicitud se haga fundamentalmente a través de medios telemáticos hace que para los hogares vulnerables se añada una dificultad, puesto que los servicios de datos son los primeros elementos que las familias dejan de contratar cuando tienen dificultades económicas. Esta situación es especialmente palpable al analizar los solicitantes de bono social para familias numerosas, ya que son las que están en mejor situación económica las que están siendo perceptoras de las ayudas. El cambio en la forma de solicitud y la intervención de los servicios sociales municipales es fundamental para hacer que estas medidas cumplan la finalidad por la que se establecen estas medidas.

El resultado es que entre el año 2009 y 2014, de acuerdo a los datos de la Comisión Nacional del Mercado y la Competencia, ha disminuido un 17,88 % el número de solicitudes, precisamente cuando la crisis económica en las familias ha sido más importante.

Anys	Consumidors amb P<3 kW	Desocupats	Famílies nombroses	Pensionistes	Total
2009	2.646.928	15.032	64.832	277.815	3.004.607
2010	2.402.511	23.776	100.581	317.205	2.844.073
2011	2.169.869	31.067	118.611	307.893	2.627.440
2012	2.067.585	33.735	129.466	283.110	2.513.896
2013	1.986.822	48.881	150.872	283.790	2.470.365
2014	1.961.179	54.824	162.174	289.113	2.467.290
%2014/2009	-25,91%	264,72%	150,14%	4,07%	-17,88%

Años	Consumidores con P<3 kW	Desempleados	Familias numerosas	Pensionistas	Total
2009	2.646.928	15.032	64.832	277.815	3.004.607
2010	2.402.511	23.776	100.581	317.205	2.844.073
2011	2.169.869	31.067	118.611	307.893	2.627.440
2012	2.067.585	33.735	129.466	283.110	2.513.896
2013	1.986.822	48.881	150.872	283.790	2.470.365
2014	1.961.179	54.824	162.174	289.113	2.467.290
% 2014/2009	-25,91%	264,72%	150,14%	4,07%	-17,88%

A la Comunitat Valenciana, en concret, a pesar de la greu crisi econòmica també s'adverteix una disminució del nombre de llars que s'han beneficiat de la tarifa bo social, segons les dades subministrats per les empreses comercialitzadores al Govern d'Espanya davant la pregunta escrita al Congrés número 184/061414 (*Butlletí Oficial de les Corts Generals*, Congrés dels Diputats, Sèrie D, número 591, de 15 de gener de 2015, pàgina 663).

En la Comunitat Valenciana, en concreto, a pesar de la grave crisis económica también se advierte una disminución del número de hogares que se han beneficiado de la tarifa bono social, según los datos suministrados por las empresas comercializadoras al Gobierno de España ante la pregunta escrita al Congreso número 184/061414 (*Boletín Oficial de las Cortes Generales*, Congreso de los Diputados, Serie D, número 591, de 15 de enero de 2015, página 663).

PROVÍNCIA	2011	2012	2013	2014	Diferència 2011-2014
ALACANT	143.390	138.848	129.596	127.942	-15.448
CASTELLÓ	46.774	43.629	39.663	38.512	-8.262
VALÈNCIA	159.502	150.672	144.232	143.536	-15.966

PROVINCIA	2011	2012	2013	2014	Diferencia 2011-2014
ALICANTE	143.390	138.848	129.596	127.942	-15.448
CASTELLÓN	46.774	43.629	39.663	38.512	-8.262
VALENCIA	159.502	150.672	144.232	143.536	-15.966

Els supòsits d'accés al bo social per al gas encara no s'han desenvolupat.

Los supuestos de acceso al bono social para el gas aún no se han desarrollado.

A l'escassa eficiència de les mesures per a encarar el problema de la pobresa energètica s'uneixen els altos costos que els ciutadans han d'enfrontar una vegada que, després d'un tall del subministrament, han de tornar a activar-lo.

A la escasa eficiencia de las medidas para encarar el problema de la pobreza energética se unen los altos costes que los ciudadanos deben enfrentar una vez que, después de un corte del suministro, han de volver a activar el mismo.

El conjunt de mesures posades en marxa fins a aquest moment han obviat la relació qualitativament distinta entre pobresa energètica i renda, que constitueix la base sobre la qual es fonamenta aquesta proposició de llei. Per a garantir el subministrament energètic als ciutadans i adoptar mesures d'estalvi a llarg termini, ha de definir-se una categoria de llar vulnerable. Aquesta última es diferència de la de consumidor vulnerable en funció d'uns trams de renda, categoria que suposarà l'accés a una sèrie de prestacions en forma d'ajuda en el paga-

El conjunto de medidas puestas en marcha hasta este momento han obviado la relación cualitativamente distinta entre pobreza energética y renta, que constituye la base sobre la que se fundamenta esta proposición de ley. Para garantizar el suministro energético a los ciudadanos y adoptar medidas de ahorro a largo plazo, debe definirse una categoría de hogar vulnerable. Esta última se diferencia de la de consumidor vulnerable en función de unos tramos de renta, categoría que supondrá el acceso a una serie de prestaciones en forma de

ment de la factura. A més, aquestes mesures s'acompanyaran amb intervencions de microeficiència energètica destinades a generar estalvi en el consum energètic i a dinamitzar sectors de producció que permeten una reconversió del model productiu cap a sectors d'innovació que tenen com a eix l'atenció del medi ambient.

PROPOSICIÓ DE LLEI PER A PAL·LIAR I REDUIR LA POBRESA ENERGÉTICA (ELECTRICITAT, AIGUA I GAS) A LA COMUNITAT VALENCIANA

EXPOSICIÓ DE MOTIUS

L'article 52.1 de l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana estableix que, d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general, correspon a la Generalitat, en els termes que disposen els articles 38 i 131, i els números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució espanyola, la competència exclusiva en la matèria de planificació de l'activitat econòmica de la Comunitat Valenciana.

L'article 38 de la Constitució reconeix la llibertat d'empresa en el marc de l'economia de mercat. Però són els poders públics els que garanteixen i protegeixen el seu exercici i la defensa de la productivitat, d'acord amb les exigències de la comunitat.

D'altra banda, l'article 131 estableix que l'Estat, mitjançant una llei, planifica l'activitat econòmica general per a atendre les necessitats col·lectives, equilibrar i harmonitzar el desenvolupament regional i sectorial, i estimular el creixement de la renda i de la riquesa i la seua distribució més justa.

No obstant això, és el número 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la carta magna, relatiu a les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, el títol genèric que ha servit de vegades per a justificar, junt amb altres, algunes normes nacionals que han regulat matèries com el sector elèctric, hidrocarburs, etc.

D'aquesta manera, les mesures incloses en aquesta llei estan destinades a promoure el canvi en els hàbits de consum i, especialment, l'estalvi energètic, que permetrà reduir el consum i, per tant, el cost de la factura de llum, aigua i gas en les llars vulnerables on es donen aquest tipus d'intervencions.

El pla inclourà accions dirigides a estudiar les possibilitats de reduir la potència contractada de les llars i a estudiar la concorrència dels pressupostos habilitants per a sol·licitar l'ajuda en el pagament de la factura del consum energètic, en el cas que la llar esmentada no s'estiga beneficiant de la tarifa reduïda esmentada.

La llei s'articula en els capítols i les disposicions següents:

Capítol I: relatiu a les disposicions generals de la llei

Capítol II: relatiu a les mesures per a pal·liar i reduir els efectes de la pobresa energètica

Capítol III: relatiu al finançament de les mesures previstes en la llei

Capítol IV: relatiu als procediments de tramitació i col·laboració amb les administracions locals

Capítol V: règim sancionador

Es completa aquesta llei amb dues disposicions addicionals i una disposició final.

ayuda en el pago de la factura. Además, estas medidas irán acompañadas de intervenciones de microeficiencia energética destinadas a generar ahorro en el consumo energético y a dinamizar sectores de producción que permiten una reconversión del modelo productivo hacia sectores de innovación que tienen como eje el cuidado del medio ambiente.

PROPOSICIÓN DE LEY PARA PALIAR Y REDUCIR LA POBREZA ENERGÉTICA (ELECTRICIDAD, AGUA Y GAS) EN LA COMUNITAT VALENCIANA

EXPOSICIÓN DE MOTIVOS

El artículo 52.1 del Estatuto de autonomía de la Comunitat Valenciana establece que, de acuerdo con las bases y la ordenación de la actividad económica general, corresponde a la Generalitat, en los términos que disponen los artículos 38 y 131, y los números 11 y 13 del apartado 1 del artículo 149 de la Constitución española, la competencia exclusiva en la materia de planificación de la actividad económica de la Comunitat Valenciana.

El artículo 38 de la Constitución reconoce la libertad de empresa en el marco de la economía de mercado. Pero son los poderes públicos quienes garantizan y protegen su ejercicio y la defensa de la productividad, de acuerdo con las exigencias de la comunidad.

Por otro lado, el artículo 131 establece que el Estado, mediante ley, planifica la actividad económica general para atender a las necesidades colectivas, equilibrar y armonizar el desarrollo regional y sectorial, y estimular el crecimiento de la renta y de la riqueza y su más justa distribución.

Sin embargo, es el número 13 del apartado 1 del artículo 149 de la carta magna, relativo a las bases y coordinación de la planificación general de la actividad económica, el título genérico que ha servido en ocasiones para justificar, junto con otros, algunas normas nacionales que han regulado materias como el sector eléctrico, hidrocarburos, etc.

De este modo, las medidas incluidas en esta ley están destinadas a promover el cambio en los hábitos de consumo y, especialmente, el ahorro energético, que permitirá reducir el consumo y, por lo tanto, el coste de la factura de luz, agua y gas en los hogares vulnerables donde se den este tipo de intervenciones.

El plan incluirá acciones dirigidas a estudiar las posibilidades de reducir la potencia contratada de los hogares y a estudiar la concurrencia de los presupuestos habilitantes para solicitar la ayuda en el pago de la factura del consumo energético, en caso de que dicho hogar no se estuviera beneficiando de dicha tarifa reducida.

La ley se articula en los siguientes capítulos y disposiciones:

Capítulo I: relativo a las disposiciones generales de la ley

Capítulo II: relativo a las medidas para paliar y reducir los efectos de la pobreza energética

Capítulo III: relativo a la financiación de las medidas previstas en la ley

Capítulo IV: relativo a los procedimientos de tramitación y colaboración con las administraciones locales

Capítulo V: régimen sancionador

Se completa la presente ley con dos disposiciones adicionales y una disposición final.

CAPÍTOL I DISPOSICIONS GENERALS

Article 1 *Objecte*

Constitueix l'objecte de aquesta llei l'adopció de mesures per a pal·liar i reduir la pobresa energètica en les llars vulnerables de la Comunitat Valenciana.

Article 2 *Definicions*

Als efectes de aquesta llei, s'entendrà per «pobresa energètica» la situació de dificultat en què es troba una llar de la Comunitat Valenciana per a fer front al pagament del seu consum energètic i que comporta una falta d'accés normalitzat a les entrades de gas, electricitat i aigua.

Es consideren «mesures per a pal·liar la pobresa energètica» totes les actuacions encaminades a mitigar els efectes immediats de la pobresa energètica per als que la pateixen.

S'entendran per «reducció de la pobresa energètica» tota actuació destinada a aconseguir que el nombre de persones en situació de pobresa energètica disminuesca.

S'entendrà per «llar vulnerable» aquella que es trobe en alguna de les situacions següents:

Estar en situació de pobresa relativa segons els estàndards de l'INE a la Comunitat Valenciana i el consum energètic de la qual supere el 10 % dels ingressos de la llar.

Estar en pobresa severa (40 % de la mitjana) o en pobresa extrema (30 % de la mitjana) segons els estàndards de l'INE a la Comunitat Valenciana, independentment del gasto energètic que realitze.

Les llars on es reben prestacions per rendes mínimes d'inserció.

Les llars on es reben prestacions per renda garantida de ciutadania.

Aquelles que no poden demostrar la seua renda i es troben dins de l'interval d'ingressos ací definida, segons un informe redactat pels serveis socials municipals competents. En el mateix supòsit estarán aquells casos d'emergència social que puguen ser catalogats com a llar vulnerable pels mateixos serveis socials.

CAPÍTOL II

MESURES PER A PAL·LIAR I REDUIR ELS EFECTES DE LA POBRESA ENERGÈTICA

Article 3

Declaració de llar vulnerable i vies d'entrada en l'ajuda en el pagament de la factura del consum energètic

1. La competència per a declarar una llar com a vulnerable serà de la Generalitat a proposta dels alcaldes basant-se en els informes dels serveis municipals.

2. La declaració que suposa el reconeixement de llar vulnerable es pot obtenir mitjançant tres vies diferents i/o complementàries:

a) Mitjançant sol·licitud de qualsevol de les persones de la dita llar majors d'edat davant dels serveis socials municipals. Una vegada comprovat pels serveis esmentats la documentació requerida serà:

– composició de la llar

CAPÍTULO I DISPOSICIONES GENERALES

Artículo 1 *Objeto*

Constituye el objeto de la presente ley la adopción de medidas para paliar y reducir la pobreza energética en los hogares vulnerables de la Comunitat Valenciana.

Artículo 2 *Definiciones*

A efectos de la presente ley, se entenderá por «pobreza energética» aquella situación de dificultad en la que se encuentra un hogar de la Comunitat Valenciana para hacer frente al pago de su consumo energético y que conlleva una falta de acceso normalizado a los insumos de gas, electricidad y agua.

Se consideran «medidas para paliar la pobreza energética» todas las actuaciones encaminadas a mitigar los efectos inmediatos de la pobreza energética para quienes la padecen.

Se entenderá por «reducción de la pobreza energética» toda actuación destinada a lograr que el número de personas en situación de pobreza energética disminuya.

Se entenderá por «hogar vulnerable» aquel que se encuentre en alguna de las siguientes situaciones:

Estar en situación de pobreza relativa según los estándares del INE en la Comunitat Valenciana y cuyo consumo energético supere el 10 % de los ingresos del hogar.

Estar en pobreza severa (40 % de la mediana) o en pobreza extrema (30 % de la mediana) según los estándares del INE en la Comunitat Valenciana, independientemente del gasto energético que realice.

Los hogares donde se reciben prestaciones por rentas mínimas de inserción.

Los hogares donde se reciben prestaciones por renta garantizada de ciudadanía.

Aquellos que, no pudiendo demostrar su renta, se encuentren dentro de la horquilla de ingresos aquí definida, según un informe redactado por los servicios sociales municipales competentes. En el mismo supuesto estarán aquellos casos de emergencia social que puedan ser catalogados como hogar vulnerable por los mismos servicios sociales.

CAPÍTULO II

MEDIDAS PARA PALIAR Y REDUCIR LOS EFECTOS DE LA POBREZA ENERGÉTICA

Artículo 3

Declaración de hogar vulnerable y vías de entrada en la ayuda en el pago de la factura del consumo energético

1. La competencia para declarar un hogar como vulnerable será de la Generalitat a propuesta de los alcaldes en base a los informes de los servicios municipales.

2. La declaración que supone el reconocimiento de hogar vulnerable se puede obtener mediante tres vías diferentes y/o complementarias:

a) Mediante solicitud de cualquiera de las personas de dicho hogar mayores de edad ante los servicios sociales municipales. Una vez comprobado por dichos servicios la documentación requerida será:

– composición del hogar

– comprovant de renda de totes les persones censades en el domicili

– factures de consum energètic dels últims sis mesos en els supòsits en què és necessari demostrar el percentatge del cost del consum energètic respecte als ingressos de la llar

– altra documentació en el cas en què fóra necessari

b) Que es troben en les situacions descrites en l'apartat 4.e de l'article 2, s'emetrà la declaració que l'acredite com a llar vulnerable.

c) Aquelles persones que no poden documentar la seu situació i volen accedir al reconeixement com a llar vulnerable podran sol·licitar un informe dels serveis socials municipals que certifique que es troben en l'interval de renda definida segons el que preveu l'apartat 4.e de l'article 2 de aquesta llei.

2. En el cas de llars que percep un renda mínima d'inserció (RMI) i/o una renda mínima de ciutadania (RMC), bastarà que algun dels membres de la llar sol·licite la declaració perquè, sense necessitat d'un examen de documentació addicional, siguin immediatament considerades com a llars vulnerables.

En els supòsits dels apartats 1 i 2, una vegada entregada la documentació, els serveis socials municipals tindran un termini de 30 dies hàbils per a examinar si concorren els requisits de l'article 2.4, i, en cas afirmatiu, emetre la declaració de llar vulnerable. Si, transcorregut el dit termini, l'administració no s'ha pronunciat, s'entindrà que el silenci administratiu té caràcter positiu i que aquesta unitat familiar es troba en la situació de vulnerabilitat esmentada, i l'administració està obligada a certificar la dita situació.

3. En el cas que una empresa comercialitzadora d'energia (aigua, electricitat o gas) vulga procedir al tall del subministrament per raons d'impagament, haurà de comunicar la dita circumstància als serveis socials municipals perquè estudien la situació de la llar en risc de situació de pobresa energètica, de manera prèvia al fet que s'efectue cap tipus de restricció o tall en el subministrament.

Els serveis socials municipals es posaran en contacte amb les persones de la llar i demanaran la documentació mencionada en l'apartat 1 d'aquest article per a poder examinar la seu situació. Durant el temps de tramitació d'aquest procediment, no es podrà dur a terme cap tall de subministrament energètic a la llar la situació de la qual estiga sent analitzada.

El termini per a resoldre serà de 60 dies hàbils, des que l'empresa comercialitzadora efectue la comunicació als serveis socials municipals.

Si de l'estudi de la situació pels serveis socials municipals es deriva que la dita llar es troba dins d'alguna de les variables de llar vulnerable considerades en l'article 2.4, es procedirà a emetre la declaració corresponent, es notificarà a l'empresa comercialitzadora i s'iniciarán els tràmits per a la realització dels pagaments corresponents.

Si, passat aquest termini, l'administració no s'ha pronunciat, s'entindrà que aquesta unitat familiar es troba en situació de vulnerabilitat per entendre que el silenci és positiu. El certificat podrà ser sol·licitat tant pels membres de la llar vulnerable majors d'edat o per algun representant de la companyia de subministrament, perquè s'inicien els tràmits de pagament oportuns.

Article 4

Improcedència de la declaració de llar vulnerable

En el cas que els serveis socials municipals informen que la llar objecte d'anàlisi no és susceptible d'obtenir la qualifi-

– comprobante de renta de todas las personas censadas en el domicilio

– facturas de consumo energético de los últimos seis meses en aquellos supuestos en los que es necesario demostrar el porcentaje del coste del consumo energético con respecto a los ingresos del hogar

– otra documentación en el caso en que fuese necesario

b) Que se encuentran en las situaciones descritas en el apartado 4.e del artículo 2, se emitirá la declaración que lo acredite como hogar vulnerable.

c) Aquellas personas que, no pudiendo documentar su situación, deseen acceder al reconocimiento como hogar vulnerable, podrán solicitar un informe de los servicios sociales municipales que certifique que se encuentran en la horquilla de renta definida según lo previsto en el apartado 4.e del artículo 2 de la presente ley.

2. En el caso de hogares que perciban una renta mínima de inserción (RMI) y/o una renta mínima de ciudadanía (RMC), bastará que alguno de los miembros del hogar solicite la declaración para que, sin necesidad de un examen de documentación adicional, sean inmediatamente considerados como hogares vulnerables.

En los supuestos de los apartados 1 y 2, una vez entregada la documentación, los servicios sociales municipales tendrán un plazo de 30 días hábiles para examinar si concurren los requisitos del artículo 2.4, y, en caso afirmativo, emitir la declaración de hogar vulnerable. Si, transcurrido dicho plazo, la administración no se hubiera pronunciado, se entenderá que el silencio administrativo tiene carácter positivo y que esa unidad familiar se encuentra en la citada situación de vulnerabilidad, estando obligada la administración a certificar dicha situación.

3. En el caso de que una empresa comercializadora de energía (agua, electricidad o gas) quiera proceder al corte del suministro por razones de impago, deberá comunicar dicha circunstancia a los servicios sociales municipales para que estudien la situación del hogar en riesgo de situación de pobreza energética, de manera previa a que se efectúe ningún tipo de restricción o corte en el suministro.

Los servicios sociales municipales se pondrán en contacto con las personas del hogar y recabarán la documentación mencionada en el apartado 1 del presente artículo para poder examinar su situación. Durante el tiempo de tramitación de este procedimiento, no se podrá llevar a cabo ningún corte de suministro energético al hogar cuya situación esté siendo analizada.

El plazo para resolver será de 60 días hábiles, desde que la empresa comercializadora efectúe la comunicación a los servicios sociales municipales.

Si del estudio de la situación por los servicios sociales municipales se deriva que dicho hogar se encuentra dentro de alguna de las variables de hogar vulnerable consideradas en el artículo 2.4, se procederá a emitir la correspondiente declaración, notificándola a la empresa comercializadora, iniciándose los trámites para la realización de los pagos correspondientes.

Si, pasado este plazo, la administración no se hubiera pronunciado, se entenderá que esa unidad familiar se encuentra en situación de vulnerabilidad por entender que el silencio es positivo. El certificado podrá ser solicitado tanto por los miembros del hogar vulnerable mayores de edad o por algún representante de la compañía de suministro, para que se inicien los oportunos trámites de pago.

Artículo 4

Improcedencia de la declaración de hogar vulnerable

En el caso de que los servicios sociales municipales informen de que el hogar objeto de análisis no es susceptible de

cació de vulnerable, l'autoritat administrativa declararà la no procedència de la declaració, i quedaran expedites les vies de recurs corresponents.

Article 5

Ajuda en el pagament de la factura del consum energètic

1. La declaració com a llar vulnerable comportarà l'accés a una ajuda per al pagament de les entrades energètiques. Aquesta ajuda es mantindrà durant el temps que dure la declaració com a llar vulnerable i es realitzarà segons els criteris de progressivitat que es detallen a continuació:

Les llars en situació de pobresa extrema rebran un pagament del 100 % del conjunt de les seues tarifes energètiques (electricitat, aigua i gas). En aquests casos es començarà per analitzar la factura energètica de les llars per a analitzar si hi ha mesures, com el canvi en la potència contractada, que es puguen dur a terme simultàniament a l'ajuda en la factura.

Aquelles llars en pobresa severa rebran el 35 %, que arribarà al 50 % a partir d'un fill o filla o persona dependent a càrrec seu fins a un màxim del 100 % del conjunt de les seues tarifes energètiques.

Les llars en pobresa relativa amb un percentatge de despesa energètica segons ingressos de més del 10 % rebran una ajuda del 20 % de la seu factura. En aquest cas, hauran d'acreditar la seuva situació amb els rebuts dels últims sis mesos.

En els casos d'emergència definits pels serveis socials municipals depèndrà de com se situe la llar esmentada dins dels trams assenyalats anteriorment.

2. A més del que estableix la lletra *a* de l'apartat 1, els serveis socials revisaran, quan així ho sol·licite el titular de la llar vulnerable, una ànalisi de la factura elèctrica per a revisar la potència contractada i proposar-ne, o no, modificacions que suposen estalvis en la factura de la llar vulnerable esmentada.

Article 6

Durada i renovació

La declaració com a llar vulnerable tindrà una validesa de dos anys des del moment que siga confirmada i serà renovada si les persones integrants d'aquesta llar mantenen la seuva situació o han entrat en un altre dels supòsits. En el cas de l'emergència social depèndrà del temps que aquesta situació es mantinga segons l'informe dels serveis socials municipals.

Article 7

Incompatibilitats

1. En el cas que la llar declarada com a vulnerable ja siga beneficiari i/o es trobe percebent algun altre tipus d'ajuda pública destinada a pal·liar la situació de pobresa energètica, els imports enunciats en aquest article s'ajustaran de manera que, restant la quantitat que la llar ja percep d'altres administracions, no se superen els límits definits anteriorment.

2. En tot cas, la persona de la llar vulnerable que haja presentat la sol·licitud hi haurà de fer constar que és beneficiari o que ha iniciat un tràmit semblant davant d'alguna altra administració pública.

Article 8

Pla de mesures de microeficiència energètica

La Generalitat, en col·laboració amb les entitats locals, aprovarà un pla de desenvolupament de mesures de microeficiència energètica en llars vulnerables.

obtener la calificación de vulnerable, la autoridad administrativa declarará la no procedencia de la declaración, quedando expeditas las vías de recurso correspondientes.

Artículo 5

Ayuda en el pago de la factura del consumo energético

1. La declaración como hogar vulnerable conllevará el acceso a una ayuda para el pago de los insumos energéticos. Dicha ayuda se mantendrá durante el tiempo que dure la declaración como hogar vulnerable y se realizará según criterios de progresividad que se detallan a continuación:

Los hogares en situación de pobreza extrema recibirán un pago del 100 % del conjunto de sus tarifas energéticas (electricidad, agua y gas). En estos casos se comenzará por analizar la factura energética de los hogares para analizar si existen medidas, como el cambio en la potencia contratada, que se puedan llevar a cabo simultáneamente a la ayuda en la factura.

Aquellos hogares en pobreza severa recibirán el 35 %, que alcanzará el 50 % a partir de un hijo o hija o persona dependiente a su cargo hasta un máximo del 100 % del conjunto de sus tarifas energéticas.

Los hogares en pobreza relativa con un porcentaje de gasto energético según ingresos de más del 10 % recibirán una ayuda del 20 % de su factura. En este caso, tendrán que acreditar su situación con los recibos de los últimos seis meses.

En los casos de emergencia definidos por los servicios sociales municipales dependerá de cómo se sitúe a dicho hogar dentro de los tramos señalados anteriormente.

2. Además de lo establecido en la letra *a* del apartado 1, los servicios sociales revisarán, cuando así lo solicite el titular del hogar vulnerable, un análisis de la factura eléctrica para revisar la potencia contratada y proponer, o no, modificaciones en la misma que supongan ahorros en la factura de dicho hogar vulnerable.

Artículo 6

Duración y renovación

La declaración como hogar vulnerable tendrá una validez de dos años desde el momento en que sea confirmada y será renovada si las personas integrantes de ese hogar mantienen su situación o han entrado en otro de los supuestos. En el caso de la emergencia social dependerá del tiempo que esa situación se mantenga según el informe de los servicios sociales municipales.

Artículo 7

Incompatibilidades

1. En el caso de que el hogar declarado como vulnerable ya sea beneficiario y/o se encuentre percibiendo algún otro tipo de ayuda pública destinada a paliar su situación de pobreza energética, los importes enunciados en el presente artículo se ajustarán de modo que, restando la cantidad que el hogar ya percibe de otras administraciones, no se superen los umbrales definidos anteriormente.

2. En cualquier caso, la persona del hogar vulnerable que haya presentado la solicitud deberá hacer constar en la misma que es beneficiario o que ha iniciado un trámite similar ante alguna otra administración pública.

Artículo 8

Plan de medidas de microeficiencia energética

La Generalitat, en colaboración con las entidades locales, aprobará un plan de desarrollo de medidas de microeficiencia energética en hogares vulnerables.

El pla tindrà una durada de tres anys, i per a elaborar-lo es crearà un comitè de seguiment, que treballarà amb les administracions locals i els seus serveis socials, com també amb els agents socials involucrats en la protecció dels drets dels consumidors i les empreses de subministrament i comercialització energètica a l' hora de definir el seu abast, dissenyar els seus objectius i establir una sèrie d'indicadors que permeten avaluar els resultats de la implementació i aportar dades sobre la reducció de la pobresa energètica a la Comunitat.

Les llars vulnerables en els supòsits de pobresa extrema o que reben una renda mínima d'inscripció (RMI) i/o una renda mínima de ciutadania (RMC) accediran automàticament a les mesures de microeficiència energètica, amb un finançament del 100 %. Les llars en pobresa severa podrán solicitar la inclusió en aquest pla amb un finançament del 50 %, mentre que les llars en pobresa relativa considerades com a llar vulnerable podrán accedir a aquestes mesures amb aquest finançament del 25 %.

CAPÍTOL III FINANÇAMENT DE LES MESURES PREVISTES EN LA LLEI

Article 9

*Finançament de l'ajuda en el pagament
de la factura del consum energètic*

El finançament de l'ajuda en el pagament de la factura de consum energètic dependrà de la Generalitat. Aquesta haurà de consignar, de manera anual en els seus pressupostos, els fons necessaris per a fer front al cost que l'abonament d'aquesta ajuda pot suposar entre els ciutadans de la Comunitat.

Article 10

*Finançament dels plans de mesures
de microeficiència energètica*

El finançament d'aquest tipus d'iniciatives podrà arribar des del finançament autonòmic, però també mitjançant l'obtenció de fons europeus per a finançar actuacions de microeficiència energètica.

Aquests fons podran obtenir-se directament de la Unió Europea o indirectament, a través de l'administració central i de la implementació dels programes operatius (plurirregionals i de la Comunitat Valenciana) dels fons estructurals i d'inversió (EIE) corresponents al període de finançament 2014-2020 emmarcats en l'accord d'associació firmat entre Espanya i la Comissió Europea per al període mencionat.

La Generalitat també explorarà possibilitats de finançament a través de fons estatals per al finançament de les mesures de microeficiència energètica objecte de aquesta llei, com els del Fons Nacional d'Eficiència Energètica.

CAPÍTOL IV PROCEDIMENTS DE TRAMITACIÓ I COL·LABORACIÓ AMB LES ADMINISTRACIONS LOCALS

Article 11

Tramitació davant de les administracions locals

Les administracions locals posaran a disposició dels ciutadans els mitjans necessaris perquè aquests puguen sol·licitar la declaració de llar vulnerable per via telemàtica o presencial.

El plan tendrá una duración de tres años, y para su elaboración se creará un comité de seguimiento, que trabajará con las administraciones locales y sus servicios sociales, así como con los agentes sociales involucrados en la protección de los derechos de los consumidores y las empresas de suministro y comercialización energética a la hora de definir su alcance, diseñar sus objetivos y establecer una serie de indicadores que permitan evaluar los resultados de su implementación y arrojar datos sobre la reducción de la pobreza energética en la Comunitat.

Los hogares vulnerables en los supuestos de pobreza extrema o que reciben una renta mínima de inserción (RMI) y/o una renta mínima de ciudadanía (RMC) accederán automáticamente a las medidas de microeficiencia energética, con una financiación del 100 %. Los hogares en pobreza severa podrán solicitar su inclusión en este plan con una financiación del 50 %, mientras que los hogares en pobreza relativa considerados como hogar vulnerable podrán acceder a estas medidas con esta financiación del 25 %.

CAPÍTULO III FINANCIACIÓN DE LAS MEDIDAS PREVISTAS EN LA LEY

Artículo 9

*Financiación de la ayuda en el pago
de la factura del consumo energético*

La financiación de la ayuda en el pago de la factura de consumo energético dependerá de la Generalitat. Esta deberá consignar, de manera anual en sus presupuestos, los fondos necesarios para hacer frente al coste que el abono de esta ayuda puede suponer entre los ciudadanos de la Comunitat.

Artículo 10

*Financiación de los planes de medidas
de microeficiencia energética*

La financiación de este tipo de iniciativas podrá llegar desde la financiación autonómica, pero también mediante la obtención de fondos europeos para financiar actuaciones de microeficiencia energética.

Estos fondos podrán obtenerse directamente de la Unión Europea o indirectamente, a través de la administración central y de la implementación de los programas operativos (plurirregionales y de la Comunitat Valenciana) de los fondos estructurales y de inversión (EIE) correspondientes al periodo de financiación 2014-2020 enmarcados en el acuerdo de asociación firmado entre España y la Comisión Europea para el mencionado periodo.

La Generalitat también explorará posibilidades de financiación a través de fondos estatales para la financiación de las medidas de microeficiencia energética objeto de la presente ley, como los del Fondo Nacional de Eficiencia Energética.

CAPÍTULO IV PROCEDIMIENTOS DE TRAMITACIÓN Y COLABORACIÓN CON LAS ADMINISTRACIONES LOCALES

Artículo 11

Tramitación ante las administraciones locales

Las administraciones locales pondrán a disposición de los ciudadanos los medios necesarios para que estos puedan solicitar la declaración de hogar vulnerable por vía telemática o presencial.

Article 12*Col·laboració entre la Generalitat i les administracions locals*

La Generalitat i les administracions locals estableiran els canals de col·laboració i comunicació oportuns per a la recepció dels expedients, la tramitació dels pagaments i per a la resta d'oficis que implique el compliment de les disposicions de aquesta llei.

Per a això, la Generalitat habilitarà els mitjans suficients per a donar cobertura als tràmits necessaris.

CAPÍTOL V **RÈGIM SANCIÓNADOR**

Article 13*Infraccions*

1. Les infraccions tipificades en aquesta llei podran donar lloc a la imposició d'una o més d'una de les sancions següents, sense perjudici de les quanties que, amb caràcter bàsic, establec la normativa estatal en la matèria:

2. Constituirà infracció greu:

El tall de subministraments a les famílies que estan acollides als preus voluntaris per al petit consumidor i no han abonat les factures corresponents a les entrades degudes mentre estiga tramitant-se la sol·licitud de declaració de llar vulnerable.

La no-comunicació prèvia als serveis socials del tall de subministraments a què es refereix l'article 3.c.

3. Constituirà infracció molt greu la reincidència en la comisió, en el terme d'un any, de més d'una infracció de la mateixa naturalesa quan així haja estat declarat per resolució administrativa ferma.

4. Seran responsables de les infraccions les empreses comercialitzadores.

Article 14*Sancions*

1. En el cas d'infraccions molt greus:

a) Multa entre 15.025,31 i 601.012,10 euros

b) Publicació, a través dels mitjans que es consideren oportuns, de les sancions imposades, una vegada que aquests hagen adquirit fermesa en via administrativa o, si és el cas, jurisdiccional, i també raó social de les persones jurídiques responsables i l'índole i naturalesa de les infraccions.

2. En el cas d'infraccions greus:

Multa entre 3.005,07 i 15.025,30 euros

3. Les quanties anteriors es trobaran, al seu torn, dividides conforme a l'esquema següent:

a) Infraccions greus:

- Grau mínim, entre 3.005,07 i 7.000 euros
- Grau mitjà, entre 7.000,01 i 11.000 euros
- Grau màxim, entre 11.000,01 i 15.025,30 euros

b) Infraccions molt greus:

- Grau mínim, entre 15.025,31 i 210.000 euros
- Grau mitjà, entre 210.000,01 i 405.000 euros
- Grau màxim, entre 405.000,01 i 601.012,10 euros

4. La graduació de les sancions es farà atenent la concorrència d'alguna de les circumstàncies següents:

a) Que afecte un grup de persones pertanyent a un col·lectiu objecte d'especial protecció.

b) L'incompliment reiterat de les prohibicions i requeriments realitzats formalment.

Artículo 12*Colaboración entre la Generalitat y las administraciones locales*

La Generalitat y las administraciones locales establecerán los canales de colaboración y comunicación oportunos para la recepción de los expedientes, la tramitación de los pagos y para el resto de oficios que implique el cumplimiento de las disposiciones de la presente ley.

Para ello, la Generalitat habilitará los medios suficientes para dar cobertura a los trámites necesarios.

CAPÍTULO V **RÉGIMEN SANCIÓNADOR**

Artículo 13*Infracciones*

1. Las infracciones tipificadas en la presente ley podrán dar lugar a la imposición de alguna o varias de las siguientes sanciones, sin perjuicio de las cuantías que, con carácter básico, establezca la normativa estatal en la materia:

2. Constituirá infracción grave:

El corte de suministros a las familias que, estando acogidas a los precios voluntarios para el pequeño consumidor, no hayan abonado las facturas correspondientes a los insumos adeudados en tanto esté tramitándose la solicitud de declaración de hogar vulnerable.

La no comunicación previa a los servicios sociales del corte de suministros a que se refiere el artículo 3.c.

3. Constituirá infracción muy grave la reincidencia en la comisión, en el término de un año, de más de una infracción de la misma naturaleza cuando así haya sido declarado por resolución administrativa firme.

4. Serán responsables de las infracciones las empresas comercializadoras.

Artículo 14*Sanciones*

1. En el caso de infracciones muy graves:

a) Multa de entre 15.025,31 y 601.012,10 euros

b) Publicación, a través de los medios que se considere oportuno, de las sanciones impuestas, una vez que estas hayan adquirido firmeza en vía administrativa o, en su caso, jurisdiccional, así como razón social de las personas jurídicas responsables y la índole y naturaleza de las infracciones.

2. En el caso de infracciones graves:

Multa desde entre 3.005,07 y 15.025,30 euros

3. Las anteriores cantidades se encontraran, a su vez, divididas conforme al siguiente esquema:

a) Infracciones graves:

- Grado mínimo, entre 3.005,07 y 7.000 euros
- Grado medio, entre 7.000,01 y 11.000 euros
- Grado máximo, entre 11.000,01 y 15.025,30 euros

b) Infracciones muy graves:

- Grado mínimo, entre 15.025,31 y 210.000 euros
- Grado medio, entre 210.000,01 y 405.000 euros
- Grado máximo, entre 405.000,01 y 601.012,10 euros

4. La graduación de las sanciones se hará atendiendo a la concurrencia de alguna de las siguientes circunstancias:

a) Que afecte a un grupo de personas perteneciente a un colectivo objeto de especial protección.

b) El incumplimiento reiterado de las prohibiciones y requerimientos realizados formalmente.

c) Que hi haja reiteració, per haver estat sancionat per resolució ferma per la comissió d'altres infraccions tipificades en la normativa de protecció als consumidors, en els dos anys anteriors a la comissió de la nova infracció.

d) Els danys i perjudicis causats als consumidors i usuaris.

e) La reparació dels danys i perjudicis causats als consumidors.

f) La rectificació de les irregularitats que han motivat la incoació de l'expedient.

5. Si, iniciat un procediment sancionador, l'infractor reconeix la seua responsabilitat i accredita haver rectificat les circumstàncies constitutives de la infracció comesa, tot això amb anterioritat al fet que es dicte la resolució de l'expedient, es podrà resoldre directament aquest, amb la imposició de la sanció corresponent a la quantia mínima de cada un dels graus.

6. Si, resolt l'expedient, l'infractor ingressa la quantia de la sanció imposta dins dels quinze dies següents a la notificació d'aquesta, li serà descomptat un 20 % del seu import.

Article 15

Procediment per a l'exercici de la potestat sancionadora

En allò que no està previst en aquesta llei respecte de l'exercici de la potestat sancionadora en la matèria objecte de regulació, serà aplicable allò que s'ha previst per a la iniciació, tramitació i resolució dels procediments sancionadors, i allò que preveu la regulació general i comuna relativa a l'exercici de la potestat sancionadora de l'administració.

Disposició addicional primera

La Generalitat podrà assignar recursos amb càrrec al fons de contingència dels pressupostos en el seu primer any d'aplicació (2016).

Disposició addicional segona

El Pla de desenvolupament de mesures de microeficiència en llars vulnerables desenvolupat en l'article 8 de aquesta llei haurà d'estar aprovat abans de la finalització del primer semestre de 2016.

Disposició final

Publicació i entrada en vigor

Aquesta llei es publicarà en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* i entrerà en vigor l'endemà que es publique.

c) Que exista reiteración, al haber sido sancionado por resolución firme por la comisión de otras infracciones tipificadas en la normativa de protección a los consumidores, en los dos años anteriores a la comisión de la nueva infracción.

d) Los daños y perjuicios causados a los consumidores y usuarios.

e) La reparación de los daños y perjuicios causados a los consumidores.

f) La rectificación de las irregularidades que han motivado la incoación del expediente.

5. Si, iniciado un procedimiento sancionador, el infractor reconoce su responsabilidad y acredita haber rectificado las circunstancias constitutivas de la infracción cometida, todo ello con anterioridad a que se dicte la resolución del expediente, se podrá resolver directamente éste, con la imposición de la sanción correspondiente a la cuantía mínima de cada uno de los grados.

6. Si, resuelto el expediente, el infractor ingresa la cuantía de la sanción impuesta dentro de los quince días siguientes a la notificación de la misma, le será descontado un 20 % de su importe.

Artículo 15

Procedimiento para el ejercicio de la potestad sancionadora

En lo no previsto en esta ley respecto del ejercicio de la potestad sancionadora en la materia objeto de regulación, será de aplicación lo previsto para la iniciación, tramitación y resolución de los procedimientos sancionadores, y lo previsto en la regulación general y común relativa al ejercicio de la potestad sancionadora de la administración.

Disposición adicional primera

La Generalitat podrá asignar recursos con cargo al fondo de contingencia de los presupuestos en su primer año de aplicación (2016).

Disposición adicional segunda

El Plan de desarrollo de medidas de microeficiencia en hogares vulnerables desarrollado en el artículo 8 de la presente ley deberá estar aprobado antes de la finalización del primer semestre de 2016.

Disposición final

Publicación y entrada en vigor

La presente ley se publicará en el *Diari Oficial de la Comunitat Valenciana* y entrará en vigor el día siguiente al de su publicación.